

TÜRKİYE’DEKİ BÜYÜK HAVZA VE BU HAVZALARDA DAĞILIM GÖSTEREN TOPRAKLAR

Türkiye topraklarına genel olarak bakıldığında, fazla yağışlı kıyı kesiminde (Karadeniz) Podzolik toprakların; Akdeniz ikliminin hakim olduğu kıyı kesiminde Akdeniz topraklarının; yeterli rutubetli dağlık ve tepelik yerlerde Orman toprakları ve Rendzinaların; kurak kesimlerde Kahverengi ve Kırmızımsı Kahverengi toprakların; daha nemli kısımlarda Kireçsiz Kahverengi, Kestanerengi ve Kırmızımsı Kestanerengi toprakların; düzlükler ile onlara bitişik eteklerde Alüvyal ve Kolüvyal topraklar ile Vertisollerin ve eski volkanizma sahalarında volkanik kökenli toprakların yer aldığı görülür.

Türkiye’de tespit edilen büyük toprak grupları ile ıslah edildiklerinde toprak gibi değerlendirilip kullanılabilecek Alüvyal Sahil Bataklıklarının bölgelere göre dağılımı Çizelge 3’de görülmektedir. Çizelgede bir bölge içinde çeşitli topraklar görülmekte ise de, bu toprakların hepsi bölgenin her kesiminde bulunmamaktadır.

Karadeniz Bölgesi’nin doğu bölümünün kıyı kesiminde podzolik topraklar hakim iken, batı bölümü ve iç kesimlerde hakimiyet orman topraklarına geçmekte ve iç kesimlerde toprak oluşumunda yarı kurak iklimin etkisi görülmeye başlamaktadır. İç kesimlerin deniz etkisinin görüldüğü kısımlarında da orman toprakları fazla bulunmaktadır. Deniz seviyesinden yüksekliğe göre de topraklar arasında farklılıklar görülmektedir.

Marmara Bölgesi’nin çeşitli bölümlerinin toprakları arasındaki farklılık Karadeniz Bölgesi’ndeki kadar fazla değilse de, Güney Marmara’da Akdeniz ikliminin etkisi hissedilmektedir.

Ege Bölgesi’nin kıyı ve kıyıya yakın illerinde Akdeniz iklimi toprak oluşumunda etkili olurken, İç Batı Anadolu’da yarı kurak iklim toprak oluşumunda kendini hissettirmektedir.

Akdeniz Bölgesi’nde de kıyıdan içeriye doğru farklılaşma görülmekte ve Akdeniz topraklarından nispeten rutubetli iklim toprakları olan Kestanerengilere ve onlardan da daha az rutubetli iklimin Kahverengi topraklarına geçiş olmaktadır.

Güneydoğu Anadolu’da Akdeniz’in etkisi Gaziantep’ten sonra devam etmemektedir. Bu bölgede görülen orman toprakları kıyı bölgelerindekilerden farklıdır. Aslında farklılık kıyı bölgeleri arasında da vardır.

Doğu Anadolu’da kireçsiz topraklar daha bir yayılım göstermekte ve Kestanerengi topraklar da bolca görülmektedir. Çeşitli bölgelerde yer alan Bazaltik toprakların oluşumu iklimle pek bağlantılı bulunmamaktadır.

Orta Anadolu Bölgesi’nde toprak çeşitliliği fazladır. Bu bölgede kendi yarı kurak karakterinin yanı sıra, komşu bölgelerin iklimleri de toprak oluşumunda etkili olmakta ve

kireçli veya kireçsiz Kahverengi toprakların yanı sıra diğer bölgelerin toprakları da görülebilmektedir.

Hemen her bölgede görülen Azonal toprakların özellikleri birbirinden çok farklılıklar göstermektedir. Tarım bakımından büyük öneme sahip olan Alüvyal ve Kolüvyal topraklar üzerinde kendi özelliklerinin yanı sıra, iklimin de etkisi ile değişik ürünler yetiştirilmektedir.